

**ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ТОДКРЕПА „АКАДЕМИК ТОДОР САМОДУМОВ”
С. КРАНЕВО, ОБЩ. БАЛЧИК, ОБЛ. ДОБРИЧ, тел./ факс:0579/66502**

УТВЪРЖДАВАМ:

Галя Боева

ДИРЕКТОР



ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ (2016-2020)

**/съгласно , Чл. 178, ал. 1, т.1, т.2, т.4, т.5, т.6, т.7, т.8» т.9, т.10, т.11 и т.12 и Чл. 187, ал. 2,
Чл. 263 ал. 1 от ЗПУО и Чл. 51 от Наредбата за приобщаващото образование от ЗПУО/**

Приета на заседание на педагогическия съвет с Протокол №1/20.10,2016 г.

Актуализирана на педагогически съвет с Протокол № 8 / 07.09. 2017 г.

Актуализирана на педагогически съвет с Протокол № 8 / 11.11. 2018 г.

I. УВОД

Настоящата програма е изработена в контекста на Закона за предучилищното и училищното образование, включва целите и задачите на работа учениците от ЦСОП „ Акад. Т. Самодумов” , с. Кранево и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи. Програмата, се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 - 2020 г.);
- Национална стратегия на Р, България за интегриране на ромите (2012 - 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието. Програмата включва реда за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи са ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявиени дарби, деца-сираци и полуеирапи, деца - бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди. В ЦСОП „ Акад. Т. Самодумов” се обучават ученици с умствена изостаналост и множество увреждания.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа за личностно развитие

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ЦСОП „ Акад. Т. Самодумов” с. Кранево за координатор на училищния екип за подкрепа за личностно развитие в центъра е определен психолога на центърата , които изпълняват функциите съобразно наредбата за приобщаващото образование. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик.

Общата подкрепа за личностно развитие в ЦСОП „ Акад. Т. Самодумов”¹ - с. Кранево се осъществява по смисъла на ЗПУО чл. 178 . ал. 1. и включва:

- 2.1.1 Екипна работа между учителите и специалистите включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работа с едни и същи ученици е цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. Общата подкрепа се осъществява от екип за личностно развитие ръководен от координатор, с председател ръководител на съответната група/паралелка и членове психолог, рехабилитатор, логопед, специални педагози;
- 2.1.2 Допълнително обучение по учебни предмети се осъществява за целите на превенция на обучителни затруднения на учениците;
- 2.1.3 Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- 2.1.4 Консултациите по учебни предмети от училищния учебен план се осъществява по график утвърден от директора на ЦСОП „ Акад. Т. Самодумов”. Учителите извършват диференцирана работа с учениците с оглед пълноценното личностно развитие на учениците със СОП;
- 2.1.5 Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимнодопълващи дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат

избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между центърът и пазара на труда.

Целта е създаване на реална възможност на децата със специални образователни потребности за професионална реализация и дейност в обществения живот. Кариерното ориентиране дава възможност за осъществяване на професионална психолого-педагогическа диагностика, запознаване на учениците с подходящи и достъпни за техните познавателни възможности професии и специалности, обогатяване и разширяване на гражданското образование.

2.1.6 В ЦСОП „Акад. Т. Самодумов” с. Кранево се организират заниманията по интереси - арт-терапия, танцово изкуство, здравословно хранене и еко-възпитание за развитие на индивидуалните способности и компетентностите, гражданското и здравното образование на учениците със СОП.

2.1.7 Библиотечно-информационно обслужване се осигурява чрез библиотека и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници с цел изграждане навици за четене. В центъра функционират занимални по интереси за подпомагане дейности за когнитивното развитие на учениците със СОП. Изградена е компютърна зала с достъп до интернет, позволяваща изграждане на умения за търсене и ползване на информация.

2.1.8 Грижа за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот. Вземане на своевременни мерки за долекарска и адекватна реакция, свързана със здравето на учениците. В тази насока да се разглеждат теми и водят беседи застъпени в годишното разпределение на учителите.

2.1.9 ЦСОП „Акад. Т. Самодумов” с. Кранево осигурява общезитие за учениците;

2.1.10 Учениците се поощряват с морални и материални награди за участие в извънкласни дейности и заниманията по интереси. Директорът на центъра след решение на педагогическия съвет със заповед учредява награди за учениците.

2.1.11 Дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, с израз на обща воля на всички участници в образователния процес.

Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на общата политика и включват:

- Изготвяне съвместно с учениците на правила на поведение в клас;
- Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа и в заниманията по интереси;
- Партньорство с родителите и органите на реда и институциите;
- Дейностите за развитие на компетентностите на всички членове на общността.

Видове и съдържание на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение:

- Обсъждане между ученика и ръководителя с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
- Използване на посредник при разрешаване на конфликт;
- Консултиране на ученика със психолог;
- Създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и разрешаване на конфликти;
- Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности.

2.1.12 Създаване на предпоставки за по-успешна социализация на учениците от различна етническа общност. Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опазване и духовно развитие на младите хора и създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство. Повишаване мотивацията на учениците от етническите малцинства за по-активно участие в образователния процес. Сближаване в мултиетническа среда, чрез ангажиране на учениците в резултатна учебно-познавателна дейност. Повишаване на професионалната квалификация на учителите за успешна работа в мултиетническа среда.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определения ученик от екипа за личностно развитие. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. За всеки

ученик със СОП се изработва индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

2.2.1. Работата с ученик по конкретен случай е метод, който цели гарантиране на индивидуален подход при предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика и на равен достъп до образование чрез координирани дейности на специалистите в центъра, насочени към ученика, към родителя/представителя на ученика (лицето, което полага грижи за ученика) и към обкръжението на ученика. Работата по конкретен случай цели подкрепа за самостоятелното и независимо функциониране на ученика, за развитието на неговите силни страни, както и за предотвратяване на проблеми в поведението, на отпадането от обучение и на социалното изключване.

Проблемите в поведението на ученика може да се изразяват в трудности в общуването с връстници, изолация и социално отдръпване, агресивни прояви и конфликти, психическо страдание, липса на напредък в обучението, бягства от центъра.

Социалното изключване на ученика може да се изразява в занемареност на грижите към него, отпадане или "отказ от обща или допълнителна подкрепа за личностно развитие в центъра, отказ от предоставяне на социални услуги в общността или от предоставяне на грижи в специализирана институция, наличие на насилие и на риск.

2.2.2. Психосоциалната рехабилитация се предоставя отделно на ученик въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. Включва комплекс от дейности за подпомагане на учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценно приобщаване и участие в дейността на центъра.

2.2.3. Рехабилитацията на комуникативните нарушения е комплекс от дейности за подпомагане на ученици със затруднения, увреждане или разстройство на езика, говора, познавателните процеси и социалното поведение.

2.2.4. Рехабилитация при физически увреждания. На учениците с физически увреждания (увреждания на опорно-двигателния апарат) се предоставя рехабилитация и кинезитерапия по време на часовете по физическо възпитание и спорт; организират се занимания, които осигуряват физическо натоварване, съобразено с техните възможности и ги приобщават към класа.

2.2.5. Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти. Осигурена е чрез:

- рампи и асансьор, улесняващи придвижването на ученици с физически увреждания;
- водещи маркировка и предпазни решетки;
- осигурен транспорт;
- обзавеждане на помещенията с индивидуални места за работа и почивка.

Учениците се обучават по индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети по индивидуален план, с цел по-лесното възприемане от ученика.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

№	Дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие съгласно чл.178 ал. 1 и чл. 187, ал.1 от ЗПУО	Срок	Отговорник	Забележка
1.	<p>Определяне на ръководител на училищния екип за подкрепа за личностно развитие;</p> <p>Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа;</p> <p>Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти:</p> <ul style="list-style-type: none"> Разговори на ръководителя на паралелка/група с преподаватели, психолог и родители с цел подобряване на педагогическият подход. Доклад на ръководителя на паралелка/група или друг педагогически специалист 	<p>до 01.09.</p> <p>постоянен</p>	<p>Директор</p> <p>Кл. ръководител</p> <p>Психолог</p>	
2.	Представяне на дейности по интереси в центъра	15.09	У-ли на групи ЦДО; Учители на деца с УИ	
3.	Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11.2018 г. 01.04. 2019 г.	психолог	Седмицата на четенето
4.	Консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети	постоянен	Специални педагози	
5.	<p>Кариерно ориентиране и консултиране на учениците от VII клас:</p> <ul style="list-style-type: none"> Информирание, диагностика и консултиране на ученика с оглед подпомагане на самостоятелен и осъзнат избор на образование и / или професия. Осъществяване на връзка между учениците и работодателите. 	постоянен	Учители по ПП; Психолог; ръководители	
6.	<p>Предоставяне на дейности в занималните по интереси;</p> <p>Предоставяне на дейности за познавателното развитие на учениците и изграждане на компетентности за търсене и ползване на информация в компютърния кабинет;</p>	постоянен	Учителите; Психолог, училищен; Логопед	
7.	Грижа за здравето - програми за здравно образование и здравословен начин на живот	постоянен	У-ли на групи ЦДО	
8.	Поощряване е морални и материални	постоянен	Директора	при

	награди			определен повод за поощрение
9.	Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение: <ul style="list-style-type: none"> • Обсъждане между ученика и ръководителя с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му; • Консултиране на детето или ученика с психолог или соц.педагог; • Насочване на детето и ученика към занимания, съобразени е неговите потребности. 	постоянен	Кл. р-ли; Психолог, училищен; учители на деца с УИ	
10.	Оценка на потребности на ученици със СОП	постоянен	УЕПЛРДУСОП	
11.	Работа с ученик по конкретен случай	постоянен	Психолог	
12.	Психо-социална рехабилитация, психоло-гическа подкрепа и консултации	постоянен	Психолог	
13.	Рехабилитация на комуникативните нарушения, логопедична терапия и консултации	постоянен	Логопед	
14.	Рехабилитация при физически увреждания	постоянен	рехабилитатор	
15.	Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	постоянен	Директор: Зам.-директор, учебна дейност; Учители; Психолог	
16.	Организиране и провеждане на "Училище за родители"	постоянен	Директор; Кл. р-ли; У-и групи ЦДО; Психолог	при желание от родителите
17.	Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, Директор. Районна администрация	
18.	Работа с родителите в посока по - пълноценната интеграция на децата и младежите от етническите малцинства в центъра	постоянен	Психолог	
19.	Включване на теми в провеждания час на класа по етническа толерантност	постоянен	Кл. р-ли	
20.	Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	Директор, Председатели на МО	

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и общността. Всички участници в образователния процес (семейство, ЦСОП, институции. НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.